

موقع باشد و زیاد تکرار نشود. اگر این کار به صورت طبیعی و پس از اشاره مصاحبه شونده به اصل سخن خود - یا نثوانیج آشکار در انجام این کار - صورت گیرد مایه آزرگی خاطر مخاطبان نخواهد شد. یک روند تند و سریع مصاحبه باعث می شود مصاحبه شوندگان پاسخهای کوتاه و دقیق بدهند.

ظرفه رفتن مصاحبه شونده باید آشکار شود. این کار را می توان با خونسردی و مؤدبانه انجام داد در صورت لزوم با تکرار سؤال و توضیح دادن به مصاحبه شونده و مخاطبان در مورد قسابل قبول نبودن پاسخی که قبلاً داده شده است. سؤالات طولانی که حاوی مفروضات بدیهی هستند را بهتر می توان جواب نداد یا تا جایی تلفی کرد تا سؤالات دقیقی که محتاج پاسخ هستند.

مصاحبه هایی که با هدف اطلاع رسانی و توضیح صورت می گیرند.

کتاب مصاحبه ها بسیار جزء یونانه نخواهند بود. هدف برخی از مصاحبه ها اطلاع رسانی، توضیح دادن، یا سرگرمی است. روشهای مناسب برای این هدف متفاوتند. افرادی که به عنوان شهود عینی یا کارشناس یا آنها مصاحبه می شود باید تشویق شوند نه آنکه با آنها معارضه شود. اسامدانشگاهیان و روزنامه نگاران سازمانهای دیگر را نباید خود به خود بیطرف فرض کرد. اگر آنها موضع خاصی دارند این نکته باید پسرای مخاطبان روشن شود.

مصاحبه با نمایندگان خودمان

رعایت شود، و با هر تحریکی حالت پرخاشگری، قلدری یا گستاخی به وجود نیاید.

سؤالات طراحی شده برای بر هم زدن تمرکز مصاحبه شونده - مثلاً «آیا شما به این دلیل دچار دردسر شده اید که صادق نبوده اید یا فقط حملات باعث این دردسر شده است؟» همشاش قدر کتبی ادبانه آند، بی فایده هم هستند. این سؤالات اغلب باعث ایجاد خصومت نسبت به مصاحبه گر و همدردی با مصاحبه شونده در ذهن مخاطبان می شوند. در یک مصاحبه خوب هدایت شده، شوندگان و پیندگان مصاحبه کننده را طرفدار خودشان تلقی می کنند.

در هنگام مصاحبه با افراد عادی، لحن و روش برخورد باید مناسب باشد. آنها احتمالاً تجربه ای در زمینه حضور در مقابل دوربین ندارند. ما نباید مانع حرف زدن آنها بشویم یا با سؤالات تند و ناگهانی آنها را مرعوب کنیم.

رعایت انصاف در مورد مصاحبه شونده و برخورد با ظرفه رفتن از پاسخگویی و باید به مصاحبه شوندگان فرصت داد تا پاسخ کامل خود را به سؤالات بیان کنند. اما مصاحبه گران مجبورند با مصاحبه شوندگانی مقابله کنند که در ظرفه رفتن استساده اند، از مصاحبه سه سه عنوان سکوی سخنرانی استفاده می کنند و از رسیدن آن به هدف مورد نظر جلوگیری می کنند.

قطع کردن سخنان مصاحبه شونده ممکن است موجه باشد اما این کار باید به

پهمنند، و اینکه در مورد چه موضوعاتی از آنان سؤال خواهد شد، زمینه برنامه چیست و آنها در برنامه چه نقشی خواهند داشت. معمولاً ارائه صورت دقیق سؤالات پیش از مصاحبه، یا تعهد سپردن در مورد شکل دقیق سؤالاتی که مطرح خواهد شد، کار درست و مناسبی نخواهد بود.

در صورتی که یک مصاحبه شونده حاضر به مصاحبه نشود مگر آنکه در مورد سؤالات از قبل دقیقاً توافق شود، برنامه سازان باید در این خصوص که آیا ادامه کار به صلاح برنامه است یا نه، بیندیشند. اگر تصمیم به ادامه کار گرفتند باید در هنگام بخش دقیقاً به این مطلب اشاره کنند که مصاحبه تحت چه شرایطی صورت گرفته است.

مصاحبه شوندگان گاه تقاضاهای غیر معقولی دارند. ممکن است سعی کنند شرایط مصاحبه را عوض کنند. احتمالاً برای جلوگیری از اینکه برخی سؤالات مطرح شوند، آنها ممکن است برای عوض کردن وضع مائورهای انجام دهند - مثلاً با تأخیر در شروع مصاحبه برای کاستن از زمان موجود برای اث پیگیری سؤالات. در چنین شرایطی، سردبیران و تهیه کنندگان باید مقاومت کنند، و در صورت لزوم تمصاحبه را لغو یا مدعومین را عوض کنند. در این خصوص بی بی سی از آنها حمایت خواهد کرد.

لحن و تاکتیها

مصاحبه ها باید دقیق و هدفمند باشند. در جریان مصاحبه باید ادب و منات

نکته مهم آن است که مصاحبه شوندگان علت دعوت شدن خود برای مصاحبه را بفهمند و این که در مورد چه موضوعاتی از آنان سؤال خواهد شد. (زمانه‌ی برنامه چیست و آنها در برنامه چه نقشی خواهند داشت.

کنند. ممکن است پیش از مصاحبه شرایط چنان عوض شوند که استفاده از تمام مصاحبه ضبط شده مناسب نباشد. اگر در این مورد توافق شده است، هر دو طرف باید در مورد موضوع توافق روشن باشند و بدانند که مصاحبه پیش از بخش تا چه حد باید تدوین شود. مصاحبه‌های ضبط شده باید کاملاً متمرکز روی موضوع باشند. هرگاه ممکن باشد باید مدت آنها متناسب با زمان احتمالی دسترسی به آنها باشد. پس از تدوین تنظیم شود. استفاده از بریده‌های کوتاه مصاحبه‌های طولانی و غیر متمرکز ممکن است باعث دلچسپی مصاحبه شوندگان بشوند و در این مورد حق با وی خواهد بود.

نکات اصلی در سخنان مصاحبه شوندگان کم نشده باشد. برگزیدن نقاط ضعیف پاسخ یک مصاحبه شوندگان و حذف نقاط قوت آنها کاری غیرمنصفانه است. در مجموع، یک فرد منطقی، که یک مصاحبه را به هر دو شکل کاملی و تدوین شده

یک مصاحبه وقتی تمر بخش خواهد بود که فاصله شود، به مصاحبه شوندگان اجازه دهید به تکرار مطالب و اوضاع و احوال پیش معلوم بپردازد.

می بیند یا می شنود، باید به این نتیجه برسد که تدوین نصفاته بوده است. برنامه سازان نباید بی‌تفاوتی که در مصاحبه‌ای که ضبط می شود مانند یک مصاحبه زنده رفتار

مباحث داریم از مسائلی که به بی‌سی به‌خواهیم نظر خود را بر مبنای دانش و آگاهی از یک موضوع ابراز کنند، اما حق نداریم از آنها سؤالاتی بکنیم که در مورد پاسخشان مطمئن نیستند یا فقط در مورد آنها حدس می‌زنند. تهیه کنندگان باید

از قبل مشخص کنند که یک نماینده بی‌سی تا چه حد می‌تواند یک خبر را تکمیل یا آن را روشن کند.

تدوین یک مصاحبه ضبط شده هنگامی که مصاحبه‌ای ضبط می‌شود تا بعداً تدوین شود، باید با مصاحبه شوندگان منصفانه رفتار کرد. از جمله آنکه باید بدانند

در یک مصاحبه خوب هدایت شده، شنوندگان و بینندگان مصاحبه کننده را طرفدار خودشان تلقی می‌کنند.

مصاحبه انجام شده با آنها تدوین خواهد شد. اگر از مصاحبه شوندگان ای خواست می‌شود که به انتقادات مفصلی پاسخ بدهند، باید به او فرصت داد تا هر یک از نکات اصلی را به طور کامل پاسخ بدهد. باید دقت شود که پس از تدوین چیزی از

میزگرد گویندگی

● محمدرضا شهیدی فرد

گویندگی رسم خوشایندی دارد. وقت ورود و تاروژها و ماهها، مهمترین و تنها وظیفه هر کسی اعلام زمان و مکان است. ساعت هشت یامداد. اینجا تهران است. صدای جمهوری اسلامی ایران. تا مدتها به این فکر می‌کردم که چنین اعلام مهمی، چرا باید اولین تمرین یک گوینده باشد. استنش را بخواهید هنوز هم گاهی وقتها این سؤال را می‌پرسم.

بی تردید اما تأثیر مهمی که همین چند کلمه در زندگی رسانه‌ای او می‌تواند داشته باشد غیر قابل انکار است. هر گوینده‌ای، اولین کلماتی را که در استودیو و مقابل میکروفون گفته است همیشه به خاطر دارد. حتی آن جملاتی که برای امتحان گویندگی گفته است. به خاطر اینکه آغاز گویندگی سرنصل مهمی در زندگی اوست. و اگر این کلمات، اعلام مکان و زمان و اعتقاد باشند تا همیشه‌ای که در خاطر مان مانده‌اند فهم زمان و مکان و اعتقاد را هم پادآوری می‌کنند.

چه اینکه اگر صاحب باور زمان و مکان و فهم مقتضیات آن باشیم شیوه‌های رفتاری مناسب با آن را نیز خواهیم یافت. به یقین یکی از مشکلات رادیوی امروز ما آن است که آنچنانکه باید، نسبت متوازنی با دوزان و جغرافیای تأثیر خود ندارد. شاخصه‌های زندگی همه‌ی ما اعتقادمان است به علاوه‌ی وقت و

محل حیات ماه و در این اعلام به ظاهر ساده، هر سه وجود دارد. رادیو در هر شبانه روز این نکات را مکرر، به مردم و به خود توسط گویندگانش پادآوری می‌کند. و گوینده‌ای که در ساخت حقیقی این کلمات قرار نگیرد بعید است مبلغ خوبی برای ایجاد باور در مخاطبانش باشد. ضمن آنکه این امر مختص گویندگان نیست و همه‌ی اهالی رسانه را در برمی‌گیرد. بهر روی برای نزدیک شدن به

ضروریاتی که گفته‌ام، از بزرگان عرصه‌ی گویندگی و اجرا برای نشستی دعوت کردیم. برخی نیامدند و جلسه‌ی اول گفت و گو با معدودی از ایشان برگزار شد. اینگونه نشستها را با سایر همکارانمان در موضوعات و عرصه‌های دیگر ادامه

خواهیم داد.